

Μ' ἀρέσει ξεχωριστά τὸ ἴσσο (pedale) τῶν βιολιῶν στὸ τελευταῖο μέρος.

Γιὰ τὸ Μητρόπουλο—ποῦ ξανακούσαμε ἕνα συμφωνικό του ποίημα, ἐκτελεσμένο γιὰ πρώτη φορά στὰ 1915 ἀπὸ τὴν ὀρχήστρα τοῦ Ὁδείου—δὲν ἔχουμε παρὰ θαυμασμό γιὰ ὅ,τι ἔχει κάνει ὡς τώρα, καὶ ἀπειρες ἐλπίδες γιὰ ὅ,τι θὰ κάνει στὸ μέλλον. Ἐλπίδες βιολιζόμενες στὸ ἀληθινὸ ταλέντο του, στὴν εὐκιρηνεία του, στὴν ἐργατικότητα καὶ στὸν ἔρωτά του γιὰ τὴν τέχνη του. Ἡ μουσικὴ του, ζεστὴ καὶ ἀνδρόμητη, ἀκολουθεῖ τὴ Γαλλικὴ σχολή, πότε ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὸν ἱμπρεσιονισμό τοῦ Ντεμπουσώ, πότε μὲ σεβασμὸ ἀνεπιζήσιας τὴν αὐστηρὴ τέχνη τοῦ Φράγκ, πάντα ὁμως ἀτομικὴ καὶ γεμάτη εὐκιρηνεία. Κάνει ἐντύπωση ἡ ὀριμότητα τῆς μουσικῆς σκέψης αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ, ὅπως διόλου δύσανάλογη μὲ τὴν ἡλικία του.

Τὰ τρία «Μακεδονικὰ τραγούδια» τοῦ Ριάδη ἐπροκάλεσαν ζωντὲς συζητήσεις στὸ μουσικὸ κόσμο. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς ἡ λαμπρὴ ἐνορχήστρωσή τους ἀπὸ τὸν κ. Μητρόπουλο τὰ ἔκαμε νὰ κερδίουν πολὺ διὰν ἐπαίχθηκαν ἀπὸ τὴ Σιραϊτικὴ Ὁρχήστρα στὸ δευτέρου κονσέρτο της, ὅπου τὰ ἐτραγούδησε ἡ κ. Παξινοῦ. Τὸ πρῶτο μὲ τὸν παράξενο ἐξωτικὸ ρυθμὸ του (4)4 καὶ 3)4 ἐναλλάξ) καὶ τὸ τρίτο μὲ τὴν περσιεργὴ κλίμακά του, ἔκαμαν ξεχωριστὴν ἐντύπωση. Ὅμως διὰ τὰ κριτάξη κανεὶς ἀπὸ κοντὰ, σὴν ἀπλῆ τους ἐκδοσὴ γιὰ τραγούδι καὶ πιάνο, θὰ ξαφνιασθῆ δυσάρεστα μὲ τὴν ἀδιάκοπη προσπάθεια τοῦ νέου αὐτοῦ συνθέτη νὰ βροίκῃ ὀλονένα ἀπρόοπτος καὶ παράλογος συνδυασμούς. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς ὁ νέος αὐτὸς ἔχει ταλέντο. Ὅμως ἡ δὲν ἐβρῆκε ἀκόμα τὸν ἑαυτὸ του—καὶ ὑπάρχει ἐλπίς πὼς μὲ τὸν καιρὸ θὰ τὸν βρῆ—ἢ ἡ νοσηρὴ αὐτὴ προσπάθεια τοῦ παράξενου θὰ τὸν κἀνῃ νὰ βρῆ ἑντελὸς ἀπὸ τὸ δρόμῳ καὶ θὰ εἶναι κριτικ.

Ἐνας νέος μαθητὴς τοῦ κ. Καλομοίρη, ὁ κ. Βρωνίδης, ἀκολουθεῖ τὴ ρασιοναλιστικὴ σχολὴ τοῦ δασκάλου του καὶ δείχνει πὼς θὰ γράψῃ ἀργότερα καλὰ πράγματα.

Γιὰ τὸ «Σκέρτσιο ἀπὸ τὸ Μπαλλέτο τῆς Νιόβης» τοῦ κ. Γ. Σκλάβου, δὲν μπορούμε νὰ ποῦμε τίποτα ἄν δὲν ἀκούσαμε ὁλόκληρο τὸ ἔργο.

Ὅλα αὐτὰ εἶνε τὰ θαυμάσια θετικὰ ἀποτελέσματα τῆς Σιραϊτικῆς Ὁρχήστρας. Μᾶς ἐπαρουσίασε, δηλαδὴ, ἄγνωστες συνθέσεις τῶν μουσικῶν μας, καὶ μᾶς ἀποκάλυψε καινούργια ταλέντα ποῦ σχηματίζονται ὀλονένα. Αὐτὸ μονάχα θὰ ἦταν ἀρετὸ γιὰ νὰ κερδίση τὴν ἐγνωμοσύνη ὅλων ὅσοι ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴ μουσικὴ ἐξέλιξη τοῦ τόπου.

Ὅμως μιὰ ὀρχήστρα σὰν αὐτὴ εἶναι μιὰ δύναμη μουσικὴ σημαντικὴ καὶ πρέπει ἐκεῖνος ποῦ τὴν κρατεῖ στὰ χέρια του νὰ νιώσῃ τὴν εὐθύνη ποῦ ἔχει ἀπέναντι τοῦ κοινού.

Καὶ ἔχουμε τὴν ὑποχρέωση πρὸς τὴν ξεχωριστὴ μουσικὴ ἰδιοφυΐα τοῦ ἐμπνευσμένου συνθέτη τῶν «Γάμβων», τοῦ «Πρωτομάστορα» καὶ τοῦ «Δακτυλιδιοῦ τῆς Μάνας» νὰ εἴμαστε ἀπόλυτα εὐκιρηνεῖς καὶ νὰ τὸν βοηθήσουμε μὲ τὴν εὐκιρηνεία μας νὰ τελειοποιήσῃ τὸ ἔργο ποῦ ἀνέλαβε μὲ τόση ἀφοσίωση καὶ στοργὴ καὶ νὰ μὴν τὸ ἀφήσουμε νὰ χαθῆ γιὰ

μερικὰ λάθη ποῦ δὲν εἶναι καὶ δύσκολο νὰ διορθωθοῦν.

Καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ λειψῇ ἡ ὑπερβολικὴ στοργὴ πρὸς κάθε Ἑλληνικὴ παραγωγή. Πρέπει νὰ θεωρεῖται μιὰ ἀναγνώριση τῆς ἀξίας ἐνὸς ἔργου τὸ νὰ μῆν' ἰσὺ πρὸς τὸ πρόγραμμα τῆς Σιραϊτικῆς Ὁρχήστρας. Ἀλλιῶς οὔτε τὸ κοινὸ μορφώνεται, οὔτε γεννιέται ἡ προσπάθεια τοῦ συνθέτη νὰ γράφουνε καλὰ πράγματα. Θὰ δοῦμε μέσα σὲ λίγον καιρὸ μιὰ ἀφθονώτατη παραγωγή ἀπὸ μουσικὲς μειοψηφίες ποῦ πὺδ' ἰσὺ θὰ βλάψῃ παρὰ θὰ ὠφελήσῃ. Ἐπειτα—καὶ τὸ σπουδαιότερο—νὰ μὴν παρουσιάζονται τὰ κονσέρτα βιαστικά, χωρὶς τὴν ἀπαιτούμενη μελέτη. Κερδίζει πολὺ περισσότερο μὲ ἕνα κονσέρτο καλὸ, παρὰ μὲ δέκα βιαστικά καὶ ἀπροετοιμάσια. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς μὲ τὸ πρῶτο κονσέρτο μᾶς ἔδωσε ἐλπίδες ποῦ δὲν τις εἶδαμε νὰ πραγματοποιηθοῦν στὸ 6' καὶ τὸ 7'. Στὸ τελευταῖο μάλιστα ἡ ἐπιτέλεση τῆς 5ης συμφωνίας τοῦ Μπειόθεν ἄφισε μιὰν ἐντύπωση ὀδυνηρὴ στὸ ἀκροατήριον. Ἴσως ἡ ἰδιοσυγκρασία τοῦ κ. Καλομοίρη νὰ μὴν εἶναι γιὰ κλασσικὲς συνθέσεις ἀπὸ χρειάζεται τόση προσοχὴ σὲ λεπτομέρειες ὅση ἰσοροπία σὲ γενικὲς γραμμὰς, καὶ πρὸ πάντων ἀντικειμενικὴ ἀπόδοσις.

Δὲν εἶναι ἀκόμα ὠριμὴ ἡ ὀρχήστρα γιὰ τέτοια ἔργα. Ἄς μᾶς δώσῃ μερικὰ κομμάτια τῆς Ρωσικῆς μουσικῆς ποῦ τὴν ξέρει τόσο καλὰ ὁ κ. Καλομοίρης. Σίγουρα θὰ μᾶς ἰκανοποιήσῃ. Μεγάλες γραμμὰς, τριπλὸ χροῖσμα, ρυθμοὶ ἐξωτικοί, ὅλα αὐτὰ ταιριάζουν τόσο πολὺ μὲ τὴν ἰδιοσυγκρασία τοῦ κ. Καλομοίρη ποῦ εἶναι βέβαιο πὼς θὰ μᾶς παρουσιάσῃ κατὰ καινούργιο, ἄρτια ἐκτελεσμένο.

Πρὸ πάντων ὁμως τίποτε βιαστικὸ καὶ μισό. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾷ πὼς οἱ φίλοι καὶ θαυμαστές του ἔχουμε περισσότερο ἀξιώσεις παρὰ κάθε ἄλλος, καὶ ἔχει ὑποχρέωση νὰ ἰκανοποιήσῃ κάθε προσδοκία μας. Ὅμως πρὸ παντὸς τὸν θέλομε νὰ μὴν ξεχνᾷ τὸν ἑαυτὸ του μέσα σὲ διάφορες δευτερευούσες καλλιτεχνικὲς ἀσχολίες, καὶ νὰ ἔχῃ πάντα στὸ νοῦ του πὼς ὁ Καλομοίρης εἶναι ὁ συνθέτης τοῦ «Πρωτομάστορα» καὶ ὅχι ὁ ταγματάρχης ἢ ὁ διευθυντὴς τῆς «Προτύπου» κτλ., καὶ ὅτι κανένας τίτλος καὶ κανένα ἀξίωμα δὲν ἀξίζουν ὅσο τὸ «Ναρούρισμα τῆς Μάνας», τοῦ «Δακτυλιδιοῦ» ἢ τῆ «Γρηὴ Ζωή».

Ὁ Καλομοίρης εἶναι καὶ πρέπει νὰ μείνῃ «Ὁ Τραγουδιστής».

ΑΥΡΑ ΘΕΡΟΥ

ΗΘΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

28

Ἄν σοῦ χαρίζουν τίποτε
μὴ λὲς «εὐχαριστῶ!»
μὰ κάνε τὸν περσέφανο
καὶ λέγε.... «μόνο αὐτό;»

29

Ἦπνο, εἰ καὶ καὶ καθησίο
καὶ δυνατὸ στομάχι
σιγοῦρεψε, ἂν φιλοσοφῆς,
καὶ... ἄς τὰ κλαίῃ ποῦ ἔχει.

ΑΝΘΕΜΙΟΣ